

SOYKA SÖZÜ HAKKINDA

Mustafa Sarı*

Özet

Bu çalışmada, Türkçedeki “soyka” sözünün etimolojik incelemesi yapılmıştır. Kelimenin, Türkçenin tarihî dönemlerinde ve Anadolu ağızlarında nasıl kullanıldığını gösteren örnekler üzerinde durulmuştur. Türkologların, bugüne kadar “soyka” sözü hakkında ne söylediklerine değinilmiştir. Bu değerlendirmeler sonunda Türkçede biri ödünçleme diğeri yerli olan iki farklı “soyka” sözünün bulunduğu tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: *Soyka sözü, Anadolu ağızları, tarihsel dilbilim, etimoloji, ödünçleme*

Abstract

In this study, the word “soyka” was etymologically examined. The examples indicating how the word used in both historical Turkish texts and Anatolian dialects were dwelt on. What Turkologists said about the word so far was considered. At the end, it was pointed that there are two homonymic words “soyka” in Turkish.

Keywords: *The word “soyka”, Anatolian dialects, historical linguistics, etymology, borrowings*

1. Giriş

Bütün dillerde olduğu gibi, Türkiye Türkçesi de bir yandan standart ya da ölçünlü biçimiyle; diğer yandan Anadolu ağızlarıyla varlığını sürdürmektedir. İstanbul ağzına dayanan Standart Türkçe, yazı dilinin bel kemiğini oluştururken, Anadolu ağızları Türk toplumunun hafızasını gelecek kuşaklara taşımaktadır. Doğal olarak, Standart Türkçe ile Anadolu ağızlarının söz varlığı farklı özelliklere sahiptir. Başta 12 ciltlik *Derleme Sözlüğü*¹ olmak üzere cumhuriyetten beri ağızlarla ilgili yapılan çalışmalar, Türk halk bilimin ve Anadolu ağızlarının söz varlığının ne kadar zengin olduğunu ve binlerce Türkçe kelimenin sadece ağızlarda yaşadığını göstermektedir. Cumhuriyet döneminde Türkçeyi özleştirme çalışmaları sırasında Anadolu ağızlarından sıkça yararlanılmıştır.

Söz varlığı, toplumun nüfus yapısı gibidir. Nüfus yapısı, toplumu oluşturan uluslar hakkında bilgiler verirken, kelimeler, söz varlığının hangi dillerden yararlanılarak oluşturulduğunu göstermektedir. Bu sebeple, söz varlığı

---

* Yrd.Doç.Dr., Harran Üniv., Fen-Edeb. Fak.

¹ *Derleme Sözlüğü*, TDK Yay., Ankara, 1993.

Türkçenin tarihî dönemlerinin doğru olarak tespit edilmesinde önemli bir ölçüttür. Hakikaten Göktürkçe ile Uygurcanın, Uygurca ile Karahanlı Türkçesinin, Karahanlı Türkçesi ile Eski Anadolu Türkçesinin söz varlıkları farklı özellikler taşımaktadır. Ayrıca, herhangi bir dönemin söz varlığı, o dönemde Türkçenin, hangi dillerle, hangi düzeyde bir ilişki içinde olduğuna dair bilgiler içermektedir.

Bütün bunlar göz önüne alındığında kabul etmek gerekir ki dil incelemelerinde kelimelerin etimolojik özelliklerinin bilinmesi çok önemlidir. Ancak, bir kelimenin tarih boyunca uğradığı ses, şekil ve anlam değişiklikleri ile esasen hangi dile ait olduğunu tespit etmek zor bir iştir. Bu yüzden, birçok dilde olduğu gibi, Türkçede de etimolojik özellikleri tartışmalı kelimeler bulunmaktadır.

Bu çalışmada, Zeynep Korkmaz ve Hasan Eren gibi dilcilerin farklı biçimlerde açıkladığı *soyka* kelimesinin etimolojik özellikleri üzerinde durulacaktır.

2. *soyka* Sözü

Zeynep Korkmaz, *Türk Dili* dergisinin Ağustos 2003 tarihli sayısında yayımlanan “Türkiye Türkçesinde Yazı Diline Girmiş Günlük Yaşamla İlgili Alıntı Sözcükler” başlıklı yazısında *soyka* kelimesinin, “Ölünün üzerinden çıkan giysi” anlamında olduğunu ve Türkçeye Slav dillerinden girdiğini belirtmektedir.² Korkmaz’ın, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar* adını taşıyan kitabında yer alan “Batı Kaynaklı Yabancı Kelimeler ve Dilimiz Üzerindeki Etkileri” başlıklı yazısında da aynı bilgiler bulunmaktadır.³

Hasan Eren ise *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*’nde⁴ *soyka* için şu bilgileri verir:

soyka: Tüyleri alacalı, küçük bir karga türü. Blg. sojka, usojka ‘ala karga’ (Garrulus glandarius). Türkçede daha çok ala karga adı kullanılır.

Hayriye Süleymanoğlu Yenisoy da *Tarih Boyunca Slav-Türk Dil İlişkileri* isimli çalışmasında, Miklosich ve Tietze gibi Türkologları kaynak göstererek, “Tüyleri alacalı küçük bir tür karga” anlamındaki *soyka* (*soyga*, *zoyka*) sözünün Slav dillerinden ödünçlendiğini belirtir.⁵

Zeynep Korkmaz ve Hasan Eren gibi yıllarını Türk dili ile ilgili çalışmalara vermiş ve bu konuda güvenilir eserler ortaya koymuş iki

² Zeynep Korkmaz, “Türkiye Türkçesinde Yazı Diline Girmiş Günlük Yaşamla İlgili Alıntı Sözcükler”, *Türk Dili*, Ağustos 2003, TDK Yay., Ankara, s. 118-127.

³ Zeynep Korkmaz, “Batı Kaynaklı Yabancı Kelimeler ve Dilimiz Üzerindeki Etkileri”, *Türk Dili Üzerine Araştırmalar*, TDK Yay., Ankara, 1995, s. 948-956.

⁴ Hasan Eren, *Türk Dilinin Etimolojik Sözlüğü*, Ankara, 1999.

⁵ Hayriye Süleymanoğlu Yenisoy, *Tarih Boyunca Slav-Türk Dil İlişkileri*, TDK Yay., Ankara, 1998, s. 193.

araştırmacının, *soyka* kelimesi hakkındaki görüş ayrılığı, bizi bu kelime üzerinde araştırma yapmaya yöneltti.

Türkçe Sözlük'te iki farklı *soyka* sözü bulunmaktadır. Bunlardan birisinin halk ağızlarında yaşadığı, diğerinin de Bulgarcadan dilimize geçtiği belirtilmiştir.

soyka (I) *is. hlk.* Ölünün üzerinden çıkan elbise.

soyka (II) *is. Bulg. zool.* Tüyleri alacalı, küçük bir karga türü.

Türkçenin tarihî metinlerinde ve sözlüklerinde kelimenin nasıl geçtiğini tespit etmek için çeşitli sözlüklerden ve eserlerden taramalar yaptık. Örneğin *Tarama Sözlüğü*'de⁶ kelime şöyle geçmektedir:

Soyka (soyha): Soyuntu, sırttan çıkan elbise, elbise.

kim kimin üstünde *soyhası* kıymetli olsa biribirinizden önürdürsüz, anımla uruşmak istersiz. (*Fütuḥ-uş-Şam*, XIV. Yy.)

Anın silahın ve *soykasın* satmağa gitti. (*Antername*, XIV. Yy.)

Gelen ademi bana göster, ana bir iş diyeyin, bir alık harçlığını anın *soykasından* çıkarayım. (*Ferec Ba'd-eş-Şidde*, XV. Yy.)

Es-Selibü: Bir kimsenin *soykası* ve soygunu. (*Terceman*, XV. Yy.)

Tarama Sözlüğü'nde bu kelimedenden türemiş *soykalamak* sözü de geçmektedir:

Soykalamak: Ganimet alarak almak. Ol iki deveyi, atı *soykaladı*. (*Fütuḥ-uş-Şam*, XIV. Yy.)

Ayrıca soygun kelimesine “Birini üzerinden soyulan elbise” şeklinde de anlam verilmiştir. Örnek: *Bir kimse bir kafir katleylerse soygunu anın olsun diye*.

Süheyl ü Nev-Bahar'da⁷ kelime “elbise” anlamında kullanılmakta ve şu örneklerde geçmektedir:

Kimi bulsa soyar idi *soykasın* / Ya öldürüp alur idi *koykasın* (2375)

Ki geydükleri *soykaları* arı / Semiz idi yorga idi atları (4751)

Yukarıdaki örnekler, bugün *Türkçe Sözlük*'te “Ölünün üzerinden çıkan elbise” anlamıyla verilen ve ağızlarda yaşadığı belirtilen kelime ile aynıdır. Tarihî metinlerde kelimenin hem *soyka* hem de *soyha* biçiminin bulunması, k<h değişiminden, daha doğru bir ifade ile *sızıcılaşma* dediğimiz ses hadisesinden başka bir şey değildir. Bilindiği gibi Eski Türkçe döneminde bazı kelimelerdeki

⁶ *Tarama Sözlüğü*, TDK Yay., Ankara, 1996.

⁷ Cem Dilçin, *Süheyl ü Nev-Bahar* (Mesut Bin Ahmed), TDK Yay., Ankara, 1991.

/k/ sesi Batı Türkçesinde sızıcılaşarak /h/ olmuştur. Örnek: dakı < dahı < dahi, yok < yoh. Bu ses olayı, bugün bir çok Anadolu ağzında yaşamaktadır.

Kelimenin yapısına gelince, her ne kadar Eski Türkçe dönemine ait eserlerden yaptığımız taramalarda *soyka* kelimesine rastlamamış olsak da kelime yapı ve anlam bakımından Türkçe özellikler taşımaktadır. *soy-* fiil köküne, fiilden isim yapmaya yarayan *GA* eki getirilmiştir. Tekin⁸, Gabain⁹ ve Erdal¹⁰ gibi birçok dilci Eski Türkçede *-GA* ekinin fiilden isim yapmakta kullanılan bir ek olduğunu belirtmektedir. Örnek: *bil-ge, kıs-ga, tam-ga*.

Bulgarcadan alınan ve *Türkçe Sözlük*'te "Tüyleri alacalı, küçük bir karga türü" şeklinde anlam verilen biçimle ilgili bilgiler ise iki sözlükte bulunmaktadır: *Lehçe-i Osmanî* ve *Kamus-ı Türkî*.

Lehçe-i Osmanî'nin¹¹ (Aslı Arabî ve Farişî Olmayan Kelimatı ve Müvelledatı Havi Cüz-i Evvel) birinci cildinde kelime şu şekilde açıklanmıştır:

soyga: Bir nev ala karga, monstra, karga.

Kamus-ı Türkî'de de benzer açıklamalar vardır.

soyga: Bir nev ala karga.

Her iki sözlükte de kelimelerin hangi dilden geldikleri çeşitli kısaltmalar ile belirtilirken, *soyga* sözü için açıklayıcı bir bilgi bulunmamaktadır. Adı geçen sözlüklerde "Ölünün üzerinden çıkan elbise" anlamındaki *soyka* kelimesinin bulunmaması, bu kelimenin standart Türkçede değil, ağızlarda yaşamaya devam ettiğini göstermektedir. Bilindiği gibi Türkçenin tarihî dönemlerinde kullanım sıklığı çok yüksek olan bazı kelimeler, hatta bazı ekler standart Türkçede hayat bulamazken Anadolu ağızlarında varlığını sürdürmektedir. Örneğin derecelendirme sıfatı yapan ve Eski Anadolu Türkçesi ile Osmanlıcada çok yaygın olan *-rAk* eki, bugün daha çok Anadolu ağızlarında yaşamaktadır. Ağızlarla ilgili çalışmalardan yaptığımız taramalar, *soyka* kelimesinin de çok yaygın bir biçimde kullanıldığını göstermektedir.

Ahmet Caferoğlu, *Güneydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar* isimli çalışmasında kelimenin Maraş ağzında "Ölünün elbisesi" anlamıyla kullanıldığını belirtir.¹² Caferoğlu, aşağıdaki dördüğü, Hüseyin Erden'in "At" isimli şiirinden almıştır:

Bulut buludun söykesi (istinat)

⁸ Talat Tekin, *Orhon Türkçesi Grameri*, Türk Dilleri Araştırmaları Dizisi 9, Ankara, 2000, s. 91.

⁹ A. Von Gabain, *Eski Türkçenin Grameri*, (Çev. Mehmet Akalın), TDK Yay., Ankara, 1988, s. 51.

¹⁰ Marcel Erdal, *Old Turkic Word Formation I*, Otto Harrossowitz, Wiesbaden, 1991, s. 376.

¹¹ Ahmet Vefik Paşa, *Lehçe-i Osmanî*, (Haz. Prof.Dr. Recep Toparlı), TDK Yay., Ankara, 2000.

¹² Ahmet Caferoğlu, *Güneydoğu İllerimiz Ağızlarından Toplamalar*, TDK Yay., Ankara, 1995, s. 305.

Bulut Yağmurun öyküsü (öfke)
 Gutnu (ipekli kumaş) zubun, çuha şalvar
 O da Ali'nin *soyhası*¹³

Yine Caferoğlu'nun *Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme I* isimli çalışmasında kelimenin, Afyon ağzında *soyxa ve soyka* biçimlerinde yaşadığı ve “Ölen kimseden kalan metruke” anlamında kullanıldığı belirtilmektedir.¹⁴ Aşağıdaki dizeler Caferoğlu'ndan alınmıştır:

“.....
 Aşamadım garlı dağlar başından
 Yatamadım hayalinde düşünden
Soyha galsın güzelliğin başından
 Ben gidip ellere galandan gayri.”¹⁵

Ömer Asım Aksoy ise kelimenin Gazi Antep ağzında da yaşadığını şu örnekleri vererek bildirir:

“Oturakçıdan elbise alma, kim bilir *soyha* mıdır, nedir? Mendilin bende ise *soyhamdan* çıksın”

Görüldüğü gibi bu örnekte de kelime, “Ölünün sırtından çıkan veya ölü esvabına benzetilen elbise” anlamındadır.¹⁶

Mukim Sağır'ın *Erzincan ve Yöresi Ağzları* adlı çalışmasında kelime, *soyha* şeklinde ve “Beğenilmeyen kötü insan, yararsız hayvan” anlamlarıyla geçmektedir.¹⁷

Kelime Diyarbakır ağzında da “Ölüden kalan eşya” anlamıyla yaşamaktadır.¹⁸

Son olarak, kelimenin *Derleme Sözlüğü*'nde¹⁹ geçen biçimleri şöyledir:

soyha, soyka (I) [soha, söyka] 1. Ölünün üstünden çıkan giysi (Afyon, İzmir, Gelibolu, Bayramiç- Çanakkale, Tokat, Eskişehir, Çorum, Samsun, Amasya, Ordu, Giresun, Artvin, Van, Bitlis, Diyarbakır, Malatya, Şanlı Urfa,

¹³ a.g.e., s. 152.

¹⁴ Ahmet Caferoğlu, *Anadolu Dialektolojisi Üzerine Malzeme I*, İstanbul Üniv. Yay., İstanbul, 1940.

¹⁵ a.g.e., s. 34.

¹⁶ Ömer Asım Aksoy, *Gaziantep Ağzı III, Sözlük ve Kullanılmayan Kelimeler*, TDK Yay., İstanbul, 1946, s. 611.

¹⁷ Mukim Sağır, *Erzincan ve Yöresi Ağzları*, TDK Yay., Ankara, 1995, s. 310.

¹⁸ Şevket Beysanoğlu, *Diyarbakır Ağzı*, Diyarbakır Halk Evi Yay., Ankara, 1966, s. 65.

¹⁹ *Derleme Sözlüğü*, TDK Yay., Ankara, 1993.

Gazi Antep, Kahraman Maraş, Hatay, Sivas, Yozgat, Nevşehir, Niğde, Konya, Adana, Antalya, Kıbrıs. **[soha]** Bayburt, Kars. **[söyka]** Yozgat. 2. Miras, kalıt. (Eskişehir)

soyha, soyka (II) [soykamaz] 1. Yaramaz, huysuz (Bursa, İstanbul, Bolu, Gümüşhane) 2. Aşağılık, kötü insan (Bolu, Giresun, Ankara) 3. Hayırsız, belalı (Gümüşhane, Artvin, Sivas, Ankara, Niğde) 4. İnceliksiz kaba (Zonguldak, Ankara)

soyha, soyka (III) Şey, nesne (Erzincan)

soyha, soyka (IV) Giyiniş biçimi, kılık (Bursa)

soyha, soyka (V) İyesiz, kimsesiz (Giresun, Ankara)

soyha, soyka (VI) Bıçak, çakı (Bilecik, Edirne)

soyhalamak Soymak (Kars)

soyka kalmak Kahrolmak, yok olmak (ilenç) (Afyon, Kars)

soykasında kalmak Ölerək, giysilerini bırakmak (ilenç) (Niğde)

Örneklere görüldüğü gibi, kelimenin “ala karga” anlamındaki biçimi, Anadolu ağızlarında bulunmamaktadır. Şu hâlde dilimizde, biri daha çok ağızlarda yaşayan ve “Ölünün üzerinden çıkan elbise” anlamına gelen ve diğeri standart Türkçede “ala karga” anlamında, iki *soyka* kelimesi bulunmaktadır. Bunlar, biri Türkçe, diğeri Bulgarcadan ödünçleme sesteş iki kelimedir. Dilimizde buna benzer başka örnekler de vardır. Türkçe *gül-* fiili ile Farsça *gül* kelimesi sesteştir.

Kelime Anadolu ağızlarındaki anlamı ile bazı Türk lehçelerinde de yaşamaktadır. Örneğin, *Azerbaycan Türkçesi Sözlüğü*'nde²⁰ kelimenin *sovha* biçimiyle geçmektedir:

sovha is. Ölen birisinin geriye kalan eşyaları. *Sovhaya galsın, Sovhaya galmış!* Kargıma, beddua, ilenme ifadesi.

Türkmen Türkçesinde ise *soyka* biçiminde ve “Odexda (1. Ölünü üzerinden çıkan elbise, üst giyecek. 2. Kaplama)”²¹ anlamlarında kullanılmaktadır.

Son olarak, Ömer Asım Aksoy, Hüseyin Kazım Kadri'nin *Büyük Türk Lügati*'ni kaynak göstererek kelimenin “bir nevi libas” anlamında Çağataycada yaşadığını belirtir.²²

²⁰ Seyfettin Altaylı, *Azerbaycan Türkçesi Sözlüğü*, M.E.B. Yay., İstanbul, 1994.

²¹ N. A. Baskakov, B. A. Karriyeva, M. Y. Hamzayeva, *Turkmenko – Russkiy Slovar*, Moskova, 1968, s. 583.

²² Ömer Asım Aksoy, *Gaziantep Ağzı III, Sözlük ve Kullanılmayan Kelimeler*, TDK Yay., İstanbul, 1946, s. 611.

Derleme Sözlüğü'de, “ölünün üzerinden çıkan elbise” anlamındaki *soyka* ile anlamdaş *ander*²³ kelimesi de geçmektedir:

ander (I) [andır (I) - 1, 2, 3; andil (I)] 1. Ölüden kalan eşya, sahihsiz kalan eşya, soyka (Reşadiye-Tokat, Kelkit-Gümüşhane, Pazar-Rize, Oltu-Erzurum) **[andır (I)- 1]** (Çarşamba-Samsun, Merzifon-Amasya, Ünye-Ordu, Tirebolu, Keşap-Giresun, Torul-Gümüşhane, Pazar-Rize, Şavşat- Artvin, Arpaçay, Iğdır, Ardahan-Kars, Refahiye-Erzincan, Tutak-Ağrı) **[andil (I)]** (Akdağmadeni-Yozgat) **2.** İnsan ve hayvanlara ilenç yerine, sahihsiz kal anlamında kullanılır: *Ander kalsın yaşmağın, göremedim yüzünü.*(Maçka, Beşikdüzü, Vakfikebir-Trabzon, Bafra-Samsun, Şiran-Gümüşhane, Yusufeli, Şavşat, Ardanuç-Artvin, Erzurum, Van, Ahlat-Bitlis) **[andır (I)- 2]** (Çarşamba-Samsun, Merzifon, Zara-Amasya, Ünye-Ordu, Görele, Keşap-Giresun, Söfker-Gümüşhane, Şavşat-Artvin, Iğdır, Ardahan-Kars) **3.** Pis, iğrenç, hantal, kötü, uğursuz, çirkin, miskin, tembel (Ordu, Gümüşhane, Sürmene- Trabzon, Çayeli-Rize, Şavşat- Artvin, Erzurum, Van) **[andır (I)-3]** (Samsun, Zara- Amasya, Ünye-Ordu, Söfker-Gümüşhane, Ardanuç-Artvin, Iğdır, Ardahan-Kars, Tutak-Ağrı, Pınarbaşı-Kayseri)

ander kalmak 1. Yok olmak, olmaz olmak: *Ander kalsın böyle kâr.* (Erzurum) **2.** Ellere kalmak, başkasının olmak: *Sahibi öldü ya o ander kalsın.*(Süle-Gümüşhane)

Robert Dankoff, *Armenian Loanwords in Turkish* adlı çalışmasında, Anadolu ağızlarında yaşayan *ander* kelimesinin, Türkçeye Ermeniceden geçtiğini belirtir.²⁴ Hasan Eren, Dankoff'un bu kitabını değerlendirdiği uzunca makalesinde, kitapta yer alan bazı kelimelerin esasen Türkçe olduğuna ilişkin görüşlerini belirtir; ancak bunlar arasında *ander* kelimesi yer almamaktadır.²⁵

3. Sonuç

Yapılan taramalar ve değerlendirmeler sonucunda şunlar söylenebilir. Dilimizde anlamları farklı, yazılış ve söylenişleri ortak yani sesteseş iki *soyka* sözü bulunmaktadır. Bunlardan Türkçe olan “Ölünün üzerinden çıkan elbise” anlamındadır. Kelime bu anlamıyla daha çok Anadolu ağızlarında yaşamakta ve beddua ve ilenme amacıyla kullanılmaktadır. İkincisi ise Bulgarcadan ödünçlemedir, “Bir tür ala karga” anlamında ve daha çok standart Türkçede kullanılmaktadır.

Türkçede *çıkır-* ve *soy-* fiilleri, “Çocuğun elbisesini çıkardı” ve “Çocuğun elbisesini soydu.” cümlelerinde aynı anlama gelmektedir. “ölünün üzerinden çıkan” ve “ölünün üzerinden soyulan” ifadeleri ile anlatılmak istenen,

²³ *Deleme Sözlüğü*, TDK Yay., Ankara, 1993, s. 258.

²⁴ Robert Dankoff, *Armenian Loanwords in Turkish*, Harassowitz Verlag, Wiesbaden, 1995, s. 15.

²⁵ Hasan Eren, “Türkçedeki Ermenice Alıntılar Üzerine”, *Türk Dili*, TDK Yay., Ankara, Ağustos 1995, s. 859-905.

aynı şeydir. “Ölünün üzerinden çıkan elbise” anlamındaki *soyka* sözü, şekil bakımından da Türkçe özellikler göstermektedir. *soy-* fiili köküne, fiilden isim yapan *-GA* eki, getirilmiştir. *belirtke*, *bileşke* (<*birleşke*), *bilge*, *bölge*, *sömürge*, *süpürge*, gibi kelimelerde de aynı ek kullanılmıştır.

Alıntıların Anadolu ağızlarından ziyade standart Türkçede yaşıyor olması da üzerinde durulması gereken başka bir husustur. Bugün Anadolu ağızlarında Ermenice, Rumca, Arapça, Farsça ya da başka dillerden alıntıların bulunduğu doğru olmakla beraber, kabul etmek gerekir ki ağızlar, alıntılar bakımından standart Türkçeye oranla daha temizdir. Bu sebeple, ağızlarda yaşayan biçimlerin Türkçe olması daha kuvvetlidir.

Bir dilde bitye ve direye (fauna ve flora) adlarının ödünçlenmesi, diğer alanlara ait sözlerin alınmasından daha kolaydır. Örneğin, *ahtapot*, *çiroz*, *iskorpit*, *istakoz*, *ispinoz*, *istavrit*, *istiridye* ve *izmarit* gibi deniz canlılarına ait isimler Yunancadan; *madımak*, *pezik* ve *pancar* gibi bitki adları Ermeniceden ödünçlenmiştir. “ala karga” anlamındaki *soyka* sözü de tıpkı bunlar gibi bitye ve direye adlarındandır.

Kelimenin, “ölünün üzerinden çıkan elbise” anlamındaki biçiminin, (*birinin*) *soyhasından çık-*, *soykasında kal-* ve *soyka kal-* gibi deyimleşerek beddua amacıyla kullanılması da köken bilgisi bakımından önemlidir. Çünkü yüzlerce yılın anlam yükünü taşıyan ve bir anlamda toplumun hafıza gücünü ortaya koyan yerli kelimelerin deyimleşmesi ve beddua amacıyla kullanılması, alıntı kelimelere nazaran daha kolay ve yaygındır.